

Het beeldverhaal in België

De Belgische postzegels die uitgegeven zijn in het kader van de Jeugdfilatelie vormen inmiddels een behoorlijke reeks. De Post geeft elk zo'n speciale postzegel uit, met afbeeldingen die in de eerste plaats mikken op de jeugd, maar die ook bij ouderen vaak zeer in de smaak vallen. Jeugdsentiment?

Op veel van de Jeugdfilatelie-zegels staan stripfiguren afgebeeld: niet de overbekende Walt-Disney-plaatjes waarmee allerlei eilanden in de Stille Zuidzee goede sier proberen te maken bij de verzamelaar, maar creaties van Belgische striptekenaars.

Dat kan ook makkelijk, want in de ontwikkeling van het na-oorlogse beeldverhaal hebben Franstalige en Nederlandstalige Belgen een voorname rol gespeeld. Kuifje, Suske en Wiske, Lucky Luke en de Smurven zijn maar een paar van de (ook in Nederland) bekende stripfiguren die hun oorsprong vinden in Brussel, Wallonië of Vlaanderen.

Deze Jeugdfilatelie-zegels kunnen samen met de bijbehorende gelegenheden-stempels de basis vormen van een verzameling 'Het beeldverhaal in België'. In zo'n verzameling passen ook verschillende Belgische briefkaarten uit de laatste jaren. Natuurlijk hoeft de verzameling niet bij de landsgrenzen op te houden: ook de Nederlandse Suske & Wiske-zegels kunnen erin opgenomen worden. We stellen de striptekenaars en hun creaties aan u voor.

In de kaders de Jeugdfilateliesempels van 1995, 1996 en 1997: Sammy, Chlorophyl en Jommeke

Hergé en zijn navolgers

Afb. 1. Jeugdfilatelie 1979: Kuifje

Georges Remi, die veel bekender is onder zijn pseudoniem Hergé, wordt wel de vader van het Belgische stripverhaal genoemd. Hergé's schepping **Kuifje** (Tintin) is een jonge journalist die overal ter wereld terecht komt in netelige situaties, die hij steeds tot een goed einde weet te brengen. Hij wordt hierbij geholpen door zijn slimme hondje Bobby en de goedbedoelende zeebonk Kapitein Haddock, terwijl de detectives Jansen en Jansens en talloze bijfiguren kleur geven aan de verhalen. Van *Kuifje in de Sovjetunie* (1929) tot aan *Kuifje en de Picaro's* (1976) heeft tekenaar Hergé zijn held geen dag ouder laten worden. Kuifje staat afgebeeld op een Jeugdfilatelie-postzegel uit 1979 (afb. 1). Ook op een briefkaart uit 1993 ziet men de jonge reporter: zegelbeeld en illustratie tonen stripfiguren van Hergé op een muurschildering in de Brusselse Metro (afb. 2).

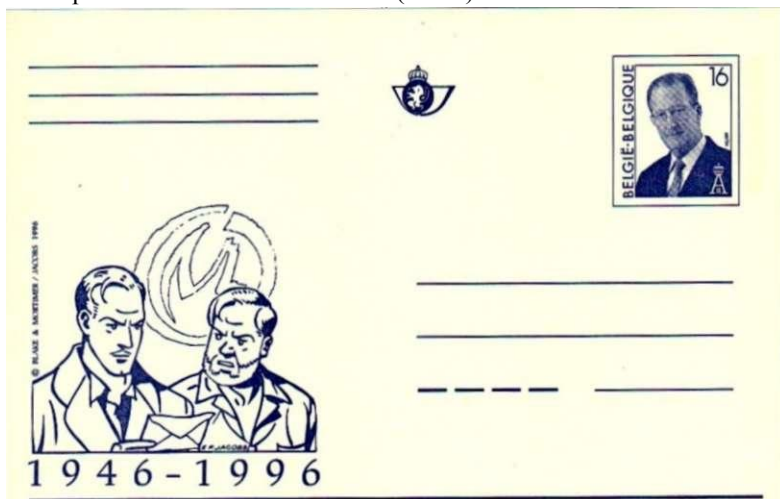

Afb. 2. Metro-briefkaart 1993: stripfiguren van Hergé

Kuifje is ook de naam van de Nederlandstalige versie van het weekblad *Tintin* waarin de strips van Hergé en zijn medewerkers verschenen, vooral (semi-)realistische vervolgv verhalen.

Hergé's stijl, de *klare lijn*, heeft veel tekenaars beïnvloed. Onder hen Edgar-Pierre Jacobs, die begon als assistent van de meester, maar die doorgroeide tot een tekenaar van formaat. **Blake & Mortimer** zijn de hoofdpersonen uit Jacobs'

bekendste reeks, met albums zoals *Het Gele Teken*. In 1991 werden Blake & Mortimer vereeuwigd op een zegel uit het Jeugdfilatelie-postzegelboekje; in 1996 werd hun 50-jarig bestaan herdacht met een briefkaart (Koning Albert, 16 f.) waarop dezelfde illustratie te zien is (afb. 3).

Afb. 3. Briefkaart 1996: Blake & Mortimer

Een andere belangrijke medewerker van Hergé was Bob de Moor, die heel veel getekend heeft voor het weekblad *Kuifje*. Tot zijn beste creaties worden de verhalen rond **Cori de Scheepsjongen** gerekend, zee-avonturen die zich afspelen tegen het decor van historische gebeurtenissen. *De onoverwinnelijke vloot* (over de Spaanse Armada) verscheen in 1978 in het Nederlandse jeugdblad Eppo. Cori de Scheepsjongen is te zien op de tweede zegel uit het Jeugdfilatelie-boekje uit 1991 (afb. 4).

Afb. 4. Jeugdfilatelie 1991 (2): Cori de Scheepsjongen

De hond **Dommel**, getekend door Dupa, is een wat minder bekende stripfiguur uit de *Kuifje-stal*, maar was toch goed voor een Jeugdfilatelie-zegel in 1994. In haar programma voor 1998 heeft De Post trouwens alweer een postzegel opgenomen die gewijd is aan een held uit het weekblad *Kuifje*: cowboy **Chick Bill** van tekenaar Tibet.

Willy Vandersteen

Een heel ander soort stripverhaal, dat vooral in de beginjaren zijn Vlaamse afkomst bepaald niet verloochende, is Willy Vandersteens schepping **Suske en Wiske**. Deze brave jongelui, van wie de familiebetrekkingen met Tante Sidonia en Lambiek altijd wat onduidelijk blijven, beleven hun avonturen niet alleen in het heden, maar - dankzij de tijdmachine van Professor Barrabas - ook in het verleden en in de toekomst. Er zijn al enkele honderden (!) Suske & Wiske-albums verschenen, wat mogelijk gemaakt werd door het studio-systeem dat Vandersteen opzette. Uit diezelfde studio komen andere veedelige stripreeksen, zoals De Rode Ridder, Bessie en Karl May. Overigens werkte Vandersteen in zijn jonge jaren ook voor het weekblad *Kuifje*.

Afb 5. Jeugdfilatellie 1987: Suske en Wiske

Afb 6. Briefkaart 1996: Suske en Wiske

Ondanks het fabrieksmatige karakter van de latere albums blijven Suske en Wiske onverminderd populair. Ze verschenen in 1987 op een Jeugdfilatellie-zegel (afb. 5), in 1995 op een Belgische briefkaart (afb. 6) en werden in Nederland in 1996 geëerd met een blokje van twee postzegels (afb. 7), waarvan de ene ook in een velletje van 10 stuks werd uitgebracht.

Afb 7. Nederland 1996: blokje met Jerom, Suske en Wiske, Lambiek en Sidonia

Robbedoes

Naast *Tintin*/*Kuifje* bestond er in de bloeitijd van het Belgische beeldverhaal een ander populair striptijdschrift: *Spirou* of *Robbedoes*. In dit blad viel de nadruk meer op karikaturaal-humoristische stripverhalen. Het blad dankt zijn naam aan de jongeman in het rode piccolo-uniform die samen met zijn vriend Kwabbernoot vreemde avonturen beleeft. Een belangrijke rol in de latere verhalen (van André Franquin; de vroegere werden gemaakt door Jijé) wordt gespeeld door de Marsupilami, een dier uit het Amazone-gebied met een onwaarschijnlijk lange staart. **Robbedoes** bekijkt een portret van zichzelf op de Jeugdfilatelie-zegel van 1988.

André Franquin is ook de schepper van **Guust Flater**, die als redactie-medewerker zijn tijd besteedt aan het bedenken van allerlei fantastische uitvindingen om maar niet te hoeven werken, en die er voortdurend de oorzaak van is dat belangrijke contracten niet getekend kunnen worden. In 1992 was Guust Flater het onderwerp van de Jeugdfilatelie-zegel (afb. 8).

Lucky Luke, "de man die sneller schiet dan zijn schaduw" werd door tekenaar Morris oorspronkelijk getekend voor het tijdschrift *Robbedoes*, maar verscheen ook in andere bladen. De latere verhalen zijn geschreven

Afb 8. Jeugdfilatelie 1992: Guust Flater

door René Goscinny, die we ook kennen als de tekstschrijver van Asterix & Obelix. De Post portretteerde Lucky Luke twee maal: op een postzegel (Jeugdfilatelie 1990) en op een briefkaart ter gelegenheid van zijn 50e verjaardag (1996, afb. 9).

Afb. 9. Briefkaart 1996: Lucky Luke

Ook piloot **Buck Danny**, een schepping van tekenaar Hubinon en scenarioschrijver Charlier, beleefde zijn eerste avonturen 50 jaar geleden in het weekblad *Robbedoes*. Vanwege dat feit kreeg hij dit jaar een jubileum-briefkaart.

Andere tekenaars die voornamelijk met *Robbedoes* geassocieerd worden zijn Roba, wiens **Billie en Bollie** heel populair werden (Jeugdfilatelie-boekje 1991, afb. 10) en Macherot met verhalen rond de eikelmuis **Chlorophyl** (Jeugdfilatelie 1996). Tot deze groep behoort ook Peyo, de schepper van **De Smurfen**, de kleine blauwe mannetjes die in 1984 een Jeugdfilatelie-zegel voor zich op-eisten.

Afb. 10. Jeugdfilatelie 1991 (4): Billie en Bollie

Op den duur waren er trouwens steeds meer tekenaars die niet exclusief voor één tijdschrift werkten. Tekenaar Berck bijvoorbeeld, debuteerde in *Kuifje*, maar zijn voornaamste serie, **Sammy**, verscheen in *Robbedoes*. Sammy en zijn makker Jack Attaway staan op de Jeugdfilatelie-zegel uit 1995.

Wat minder bekend

De meeste tot nu toe genoemde striphelden genieten in Nederland een even grote populariteit als in België. Maar er zijn er ook die bij onze Zuiderburen beroemd genoeg zijn om op een postzegel afgebeeld te worden, terwijl hier niemand ze kent buiten een kleine kring van liefhebbers. Dat geldt voor typisch Vlaamse figuren zoals **Nero** van Marc Sleen (Jeugdfilatelie 1989) en **Jommeke** van Jef Nys (Jeugdfilatelie 1997).

Afb. 11. Jeugdfilatelie 1991 (3): De Duistere Steden

van tekenaar François Schuiten om draait: steden, gebouwen, en architectonische constructies. Schuiten is niet voor niets de ontwerper van de vier schitterende postzegels uit 1996 met Brusselse gebouwen.

Als u een verzameling "Het beeldverhaal in België" wilt beginnen, is er dus volop filatelistisch materiaal te vinden. U kunt zich dan ook afvragen of andere fraaie, maar niet-filatelistische uitgaven van De Post, zoals telefoonkaarten en medaillons (penningen) met stripfiguren in zo'n verzameling thuishoren.

J. Spijkerman.

Literatuur:

- Evelien en Kees Kousemaker: *Wordt vervolgd, stripleksikon der Lage Landen. Kunst en vernieuwing in het Europees Beeldverhaal*. Tentoonstellingscatalogus. Gent, 1987
- *In strip gevat*. Een eeuw beeldverhaal (Postzegel Uitgifte Boek 1997, PTT Post).